

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (XVI):

A fost odată - turmă strict legată de țărșul clipei - o iremediabilă imperfecțiune
- de la Râm ne tragem - atîta ne-am înstrăinat?

cele 4 mituri fundamentale ale românilor

Miorița
Mitul existenței
Animalul trăiește în afara istoriei ... strict legat cu plăcere sau suferință de țărșul clipei

Zburătorul
Mitul erotic
clipa, iat-o aici, iat-o pierită, mereu ca o fantomă, tulburând liniștea clipelor următoare

cei 4 piloni ai tradițiilor
George Călinescu
a fost odată
Nietzsche
a fost cândva
Păstorii ardeleni - element admirabil de unitate și expansiune națională -
Ștefan Metes

Traian și Dochia
Mitul etnogenezei
omul se sprijină de povara mare a trecutului
Propria existență - o iremediabilă imperfecțiune

Badea Cârțan
Mitul estetic
Meșterul Manole

unitatea etnografică

Opera lui Nietzsche a fost utilizată - prin interpretări false și măsluiri masive - la fundamentarea doctrinei naziste și fasciste. Din lucrarea "A doua considerație inoportună, Despre folosul și neajunsurile istoriei pentru viață" am selectat un pasaj despre problematica naturii umane; este evident că omul nu este un simplu animal social (zoon politikon) care trăiește în cetate (polis), așa cum susținea Aristotel: «Privește o turmă care trece spre păscut; nu știe ce înseamnă ieri sau astăzi, saltă de colo-colo, se hrănește, se odihnește, rumegă, iar saltă și tot așa de dimineață până noaptea și zi de zi, strict legată cu plăcere sau suferință imediată de țărșul clipei și de aceea, necunoscând tristețea nici sila. Omul se mârșnește când vede aceste lucruri, fiindcă se simte superior animalului și în același timp privește cu gelozie spre fericirea acestuia - pentru că ar dori să trăiască la fel cu animalele, fără plictiseală și durere: dorința este însă zadarnică, de vreme ce nu seamănă cu a animalului. Omul ar putea întreba animalul de ce nu-mi vorbești despre fericirea ta și mă privești doar? Animalul ar vrea să răspundă și să spună: motivul este că uit pe loc ceea ce voiam să spun - dar iată că a și uitat chiar și acest răspuns (...) Iar omul nu poate decât să se mire. De mirare i se părea omului însă și faptul că el însuși nu reușea să deprindă uitarea și că neîncetat rămânea atașat de trecut: oricât de departe, oricât de iute ar încerca să fugă, lanțul tot acesta rămâne, însoțindu-l. E ca o minune: clipa, iat-o aici, iat-o pierită, mereu ca o fantomă, tulburând liniștea clipelor următoare. Fără încetare se desprinde câte o foaie din sulul vremurilor, cade, își ia zborul și revine

drept pe genunchii omului. Acesta este momentul în care omul spune “îmi amintesc“ și invidiază animalul care uită pe loc totul și simte cum fiecare clipă cu adevărat piere, dispare în ceață și noapte și rămâne stinsă pe veci. Astfel trăiește animalul în afara istoriei, el dispare în prezent ca un număr fără vreo urmă (...): el nu știe să se prefacă, nu ascunde nimic și se înfățișează în orice clipă întocmai așa cum este, prin urmare nu poate fi altfel decât cinstit. DImpotrivă omul se sprijină de povara mare, și tot mai mare a trecutului: aceasta îl trage în jos sau îl împinge deoparte, îi îngreunează mersul ca o greutate invizibilă și întunecată, pe care uneori o poate contesta în aparență, dar în contactul cu semenii o face cu prea multă plăcere, spre a le trezi invidia. De aceea omul este emoționat – ca și cum și-ar aminti de un paradis pierdut – în fața unei turme la păscut sau, cu un exemplu mai familiar, în fața unui copil care nu are încă de negat nici un trecut și se joacă între gardurile trecutului și ale viitorului într-o stare de fericită orbire. Atunci va învăța să înțeleagă cuvântul “**a fost odată**“, acel cuvânt cheie, prin care ajung în inima omului lupta, suferința și plictisul, spre a-i aminti ceea ce este, în fapt, propria-i existență – o iremediabilă imperfecțiune. Iar atunci când, în cele din urmă, moartea îi aduce uitarea dorită, ea răpește în același timp și prezentul și existența, pecetluind sentința că existența nu este decât un neîntrerupt “**a fost cândva**“, un lucru care trăiește numai din propria negare și mistuire, din propria contradicție».

Deși unii susțin teoria că poporul român este fără istorie, în negura ultimelor două milenii găsim nenumărate repere ce ne definesc existența și devenirea. Amintim aici cei patru piloni ai tradițiilor românești, cele 4 mituri fundamentale consemnate de marele istoric literar acad. George Călinescu: “*Traian și Dochia*” - mitul etnogenezei, al originii și formării poporului român; “*Meșterul Manole*” - mitul spiritului creator și estetic, concepția noastră despre creație, ca “rod al suferinței”, “*Zburătorul*” - mitul erotic simbolizând criza adolescenței, “personificarea invaziei instinctului puberal” și “*Miorița*”, care simbolizează existența milenară pastorală a poporului român, a unității noastre etnice.

Istoricul acad. Ștefan Meteș reproduce în “*Păștori ardeleni în principatele române*” (1925) un pasaj din memoriile unui istoric maghiar: «Mulți nu-și pot închipui din ce trăiesc acești păstori în văi, deoarece acolo nu se face nici grâu, nici vin și dintr’alt loc nu aduc nimic. Oricât de extra s’ar părea modul lor de traiu, e totuși simplu; toată alimentația le-o servește laptele de oaie (...) voind uneori să aibă o zi bună, taie câte un miel sau capră dar foarte rar, și o astfel de zi o consideră de adevărată sărbătoare. În ce privește îmbrăcămintea lor și-o fac singuri din lâna turmelor, (...) și cu toți, împreună cu turmele, “trăiesc foarte mulțumiți în munți și peșteri săpate în stânci, după ce ei n’au nici o cunoștință ce se întâmplă în alte părți ale lumii“. Ștefan Meteș precizează și rolul păstorilor în **unitatea etnografică a poporului român**: «păștorii ardeleni răspândiți pentru nevoile turmelor lor pe tot teritoriul românesc, ducând și aducând pe lângă chimirul plin în bani albi pentru zile negre și **aceleași datini, obiceiuri, jocuri, cântece, povești și superstiții**. Element admirabil de unitate și expansiune națională, chiar și în afara pământului nostru etnic; dârz, persistent, nici o urgie a veacurilor n’a putut măcina puterea lui, decât schimbările radicale ale vieții economice moderne. Nimeni n’a contribuit mai mult la susținerea zilnică a raporturilor de orice natură între Români subjugăți și cei liberi ca păstorii ardeleni. Pentru ei nu există graniță despărțitoare de frați, potecile și tainele codrilor nu le cunoștea pui de om mai precis ca ciobanul».

Care popor european poate să arate, astăzi, întregii lumi “**certificatul de naștere**” construit chiar în inima imperiului roman? Împăratul Traian a ridicat celebra Columnă pentru comemorarea victoriei sale în Dacia, cele 124 de episoade din basorelieful istoric ilustrând aspecte din marile războaie, soldații romani și daci, precum și imagini din viața poporului dac. Monumentul a fost și a rămas locul de pelerinaj al tuturor marilor oameni politici și literați români, reprezentând centrul lumii antice și al latinității, simbolul irezistibil și seducător al originii comune: “de la Râm ne tragem și cu alor cuvinte ni-i amestecat graiul” (cronicarul Grigore Ureche). Ion Codru Drăgușanu scria în celebrul său jurnal: “Columna traiană e toată, întreagă și memorabilă prin proporțiuni, formă și sculpture. Toată viața militară a divului Traian e descrisă triumfale den baze pînă în capitel, pre o cale șerpuinte, în basoreliefuri de cîte trei palme. Două mii și cinci sute de figure umane, nice una ca cealaltă, afară de cai, carige, mașine de război, arme, stindarde și alte, se află în giurul columnei. Varietatea lor te pune în mirare și uimițiune”. Timotei Cipariu scria vizitând Veneția (1852): «Salute din Italia – din vechiul nostru pămînt, de unde sum de atîția secolii exilați, încît frați pre frați nu ne mai cunoaștem, atîta ne-am uitat unii pe alții, atîta ne-am înstrăinat”. Filologul tribunist Sextil Pușcariu constata în Roma: “era să văd în curând minunea aceea, care veacuri întregi a fost singura minune, pe care țăranul român de la granița imperială alerga să o vadă, faima căreia a atras popoare întregi din Asia barbară spre vest, și care cuprindea și acel sfînt Petru de bronz din biserica San Pietro, al cărui picior s-a toci de sărutatul miilor care emigrau din toate părțile lumii spre acest focar al catolicismului” (sursa:“**Pelerini români la Columna lui Traian**” autor: Zaharia Sângeorzan). Astăzi, mulți “vecini” își cercetează originile în stepele asiatice, “vitejia” și teroarea răspândită de ei fiind păstrată - până nu demult - în toate rugăciunile creștine: “**Ferește-ne doamne de unguri**”! **Notă de erată:** în articolul XV s-a strecurat o eroare de redactare, autorul fiind reputatul profesor Ion Coja, trecându-se eronat Ion Coșa; cu scuzele de rigoare!

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xvi-a-fost-odata-turma-strict-legata-de-tarusul-clipei-o-iremediabila-imperfectiune-de-la-ram-ne-tragem-atita-ne-am-instrainat-134252.html>

